

Evankeliumi

Matt. 25:31-46

Jeesus sanoi opetuslapsille: »Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuu kirkkautensa valtaistuimelle. Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: 'Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.'

Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: 'Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?' Kuningas vastaa heille: 'Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.'

Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: 'Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuiseen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. Minä olin koditon, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.'

Silloin nämäkin kysyvät: 'Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?' Silloin hän vastaa heille: 'Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.'

Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.»

Saarna

Olen aina pelännyt kuolemaa. Siihen ei ole mitään selvää yhtä syytä. Olen ollut kristitty, uskonut Jumalaan, siihen että hän pitää minusta huolen kuolemassa ja senkin jälkeen. Olen kohdannut surevia, käynyt heidän kanssaan katsomassa kuolleita läheisiä, olen ollut töissä sairaalassa ja vankilassa, olen nähnyt kaiken mitä yhteiskunnassamme kohtuudella voi kuolemasta nähdä. Pelkoni ei ole sitä. Mutta rakastan elämää ja rakastan ihmisiä lähelläni. On pöyristyttävän kohtuuton ajatus, että millä hetkellä tahansa voin joutua luopumaan tästä kaikesta – yksin. En haluaisi lähteä.

Kuolemaa ja lähtöjä on monenlaisia. Yksi on se lopullinen, kun mennään viimeisen rajan yli eikä koskaan enää palata tänne tuttuun nykyiseen elämään. Toinen on se, kun joutuu luopumaan jostain läheisestä ihmisestä tai elämänvaiheesta. Joskus kuoleman tähden, mutta joskus erottava asia voi olla joku muukin, ehkei yhtä totaalinen, mutta riittävän lopullinen. Näihinkin eroihin liittyy surua, luopumista, yksin jäämistä, epätoivoa. Jossain mittakaavassa

näitä tunteja liittyy kaikkiin lähtemisiin. Joitain niistä tunteista käyn ainakin nyt itse läpi, kun paluu suomeen on edessä.

Kaikenlaisen kuoleamisen tekee eräästä näkökulmasta kauhistuttavaksi se, että näissä taitteissa aina mitataan, mitä siihen asti eletty elämä on ollut. Olenko rakastanut ja olenko ollut rakastettu? Mitä pahaa olen saanut aikaan ja mitä hyvää jättänyt väliin? Mistä olen kantanut vastuuta ja mistä juossut pakoon? Kun jokin elämässämme on lopullisesti ohi, on kaikki sitä koskeva ja sitä edeltävä arvioitavana.

Tällöin tulee tarkasteltavaksi myös se, mitä me väärin tekemisillämme ja tekemättä jättämisillämme tuotamme: hylätyksi tulemisia, pettämisiä ja pettymisiä, heitteille jättöjä, henkistä ja fyysistä pahoinpitelyä, pieniä ja suuria sotia, viattomuuden kuolemaa, yksin jäämistä, piittaamattomuutta, kuulemattomuutta tai väärin kuulemista, rakkaudettomuutta, syrjään jättämistä, itsekkyyttä. Jos joku ei itse löydä tältä listalta itseään, niin joku sukulaisista tai perheenjäsenistä voi varmasti auttaa. Työkaveritkin käy. Hyvin usein nämä väärin tekemisemme tuotokset viimeistellään syyllistämällä uhri omasta kurjuudestaan: kun on tuossa kunnossa, niin kyllä siinä täytyy olla omaakin vikaa.

Jeesus kertoo monia asioita vertauksilla, mutta tämän päivän evankeliumi on suoraa tekstiä. Millä mittarilla ihmisyyttä ja oikein elämistä tulisi mitata? Vastaus on: oletko auttanut hädänalaisia, heikkoja, halveksittuja ja muiden tuomitsemia. Sanaakaan ei puhuta seksuaalisesta suuntautuneisuudesta tai moraalin ja tapakulttuuriin liittyvistä asioista. Jeesus antaa vain laajemman version rakkauden kaksoiskäskystä ja kultaisesta säännöstä, joihin hän muualla evankeliumeissa tiivistää kaiken mitä ihmiseltä vaaditaan: rakasta jumalaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseäsi, kohtele muita kuten itse toivoisit muiden kohtelevan sinua.

Tähän on harvalla vastaan sanomista. Tätä etiikkaa toistavat useimmat uskonnot ja sitä ylistää myös oma yksilökeskeinen aikakautemme. Ongelmana on vain, että tämän peilin edessä kukaan meistä ei kestä. Kuka haluaa ja pystyy katsomaan omaa pahuuttaan ja sen seurauksia sellaisina kuin ne ovat? Psykologia vakuuttaa meille että puolustusmekanismit ovat tarpeellisia ja suojaavat meitä siltä, mitä mieleemme ei järkkymättä pysty käsittelemään. Valinnan vapautta korostava aikamme toittottaa eri kanavilta, että syyllisyys on turhaa ja kuuluu menneeseen, johonkin moralistisempaan aikaan. Ja me ihmiset toimimme usein niin, että oman pahuutemme aiheuttama pahaolo tehdään sekin tavalla tai toisella jonkun muun syyksi. Vika ei voi olla minussa.

Kristinuskoa ei erota muista uskonnoista omaperäinen ja ylivertainen etiikka. Kristityt eivät historiassa eroa muista ihmisistä erityisen hyvinä, rakastavina, suvaitsevaisina tai laupeina sen enempää yksilöinä kuin kansoinakaan. Sen sijaan Kristinuskolle erityistä on armo. Armo tarkoittaa sitä, ettei syyllistä tuomita syylliseksi, vaikka hän olisi sen ansainnut. Armo on oikeudenmukaisuuden vastakohta, sitä että annetaan armon käydä oikeudesta. Armo tarkoittaa anteeksiantoa, vaikka syyllinen ei ole muuttunut paremmaksi eivätkä hänen tekojensa seuraukset millään tavoin vähemmän kärsimystä tuottaviksi. Hän saa vain mennä ja hänet vieläpä julistetaan arvokkaaksi, rakastamisen arvoiseksi.

Tekstissämme meitä velvoitetaan rakkauteen joka toteuttaa ihmisten välillä tätä armollisuutta. Nälkäinen tai janoinen ei ole tehnyt mitään ansaitaksensa apetta sen enempää kuin minäkään. Koditon ja kadulla elävä ihminen ei ole tehnyt mitään päästäkseni minun kotiini ja voittaakseen luottamukseni. Jokainen syntyy alastomana mutta aikuisena vaatteet ja mukavuudet pitäisi ansaita itse. Vankilassa oleva on tehnyt rikoksen ja on ansainnutkin kärsiä tuomionsa. Silti me olemme ansainneet kadotuksen ja helvetin tulen, jos jätämme heidät oman onnensa nojaan.

Me emme ole hyviä, mutta me uskomme että Jumala on. Siksi evankeliumi kertoo meille myös siitä, miten Jumala katsoo meitä. Meitä ei tuomita, vaikka rakkaudettomuutemme sitä edellyttäisi. Me olemme arvokkaita ja rakastamisen arvoisia, emme sen vuoksi, mitä olemme tehneet ja ansainneet, vaan sen vuoksi mitä Jumala on tehnyt. Jumala armahtaa meitä koska hän rakastaa meitä. Tästä armosta meille kertoo Jeesuksen koko opetus, elämä ja kuolema. Hänen edessään, hänen rakkautensa tuloksena, minä voin olla minä ja katsoa itseäni sellaisena kuin olen. Hänen armahtava rakkautensa tekee minusta arvokkaan, vaikken sitä tekojeni perusteella olisikaan. Jumalan rakkauden varassa voi ehkä jaksaa elää ja kuolla, vaikka pelottaisikin. Ja hänen rakkautensa kohteena me uskallamme ainakin rukoilla, että muutos parempaan voisi olla mahdollista, myös meissä itsessämme. Hänen armonsa luo toivolle sisällön ja elämälle suunnan. Siihen suuntaan taaperrellen nousemme tunnustamaan kristillisen uskomme.